

РЕШЕНИЕ

№ 178

гр. София , 25.03.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 3-ТИ ТЪРГОВСКИ в публично заседание на четвърти декември, през две хиляди и двадесета година в следния състав:

Председател:	Теодора Кръстева
Членове:	Ивайло Младенов Светлин Михайлов

при участието на секретаря Теодора Т. Ставрева
като разгледа докладваното от Ивайло Младенов Въззивно търговско дело № 20201001002387 по описа за 2020 година

Производството е по чл. 258 и следващите от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на „Зоп Консулт“ЕООД чрез назначения му от съда особен представител адв. М.И. от САК, срещу решение № 951 от 6.07.2020 г., по т.д.№ 2200/19 г. на Софийския градски съд, VI т.о., 9 състав, с което по по иск с правно основание чл. 155, т. 3 от ТЗ, предявен от Софийската градска прокуратура, е постановено прекратяване на дружеството. В жалбата се твърди, че обжалваното решение е недопустимо, тъй като съгласно чл. 157, ал. 1 от ТЗ, едноличното дружество с ограничена отговорност се прекратява по силата на закона със смъртта на едноличния собственик на капитала, когато той е физическо лице, като за прекратяването по този ред не е предвидено извършване на допълнителни действия - вземане на решение, оповестяване чрез заявление или др. подобни, които да бъдат осъществени от наследниците или от трето лице. Посочено е, че прекратяването по чл. 157, ал. 1 от ТЗ е ограничено в два случая - когато е предвидено друго в закона или в учредителния акт, или ако наследниците поискат да продължат дейността. Изложено е, че в закона не е установен срок, в който наследниците да заявят желанието си за продължаване

дейността на дружеството, като е оспорено становището на съда, че те следва да упражнят това право в 3-месечен срок от смъртта на едноличния собственик. Същевременно в жалбата се твърди, че такъв срок не е необходим тъй като прекратяването настъпва по право. В о.с.з. по делото особеният представител на дружеството е направил искане за отмяна на обжалваното решение, евентуално за неговото обезсилване като недопустимо и за прекратяване на производството по предявения иск.

Въззиваемата Софийска градска прокуратура не е подала отговор на въззивната жалба по реда на чл. 263 от ГПК и не е изразила становище по нея.

Съдът, като прецени доводите и възраженията на страните, във връзка с доказателствата по делото, съобразно чл. 235 от ГПК, във връзка с чл. 273 от ГПК, приема следното :

Въззивната жалба е подадена в процесуално- преклузивния срок по чл.259, ал.1 от ГПК и от надлежно легитимирана страна с правен интерес от обжалването, поради което е процесуално допустима.

Безспорно е между страните по делото, а това се установява и от данните по партидата на дружеството в търговския регистър, че същото е вписано на 23.02.2011 г. с капитал от 10 лв. и предмет на дейност консултантски услуги и всяка друга незабранена от закона дейност, както и че едноличен собственик на капитала му и негов управител е С. И. К. - Г.. Според разд. VII „Прекратяване и ликвидация“, чл. 11 от устава, дружеството се прекратява : а) по решение на едноличния собственик; б) когато капиталът му спадне под 2 лева ; в) по решение на съда, в случаите предвидени в закона и г) при обявяване на дружеството в несъстоятелност. В цитираната клауза не е предвидено продължаване на дружеството при смърт на едноличния собственик на капитала, каквато възможност е предвидена в диспозитивната норма на чл. 157, ал. 1 от ТЗ. Установява се от приетия като писмено доказателство в първоинстанционното производство препис-извлечение от акт за смърт, че С. И. К. - Г. е починала на 24.02.2019 г., а от удостоверение, издадено от СО- р-н „Овча купел“- че тя е оставила за свои наследници по закон преживял съпруг и низходящ от първа степен- син. По делото липсват данни наследниците на починалия едноличен собственик да са предприели

действия за продължаване на дружеството, респ. да са направили искане за вписването им като съдружници в дружеството, в качеството на негови наследници по закон или такова за вписване на неговото прекратяване и откриване на производство по ликвидация. Безспорно е също така, а липсват и доказателства за противното, че предвид датата на смъртта на едноличния собственик и управител - 24.02.2019 г., към датата на подаване на исковата молба – 23.10.2019 г. „ЗОП Консулт”ЕООД е останало без управител за повече от 3 месеца.

При горните данни, настоящият въззивен състав намира следното :

В нормата на чл. 155, т. 3 от ТЗ е предвидено основание за прекратяване на дружеството с ограничена отговорност с конститутивен иск, за чието предявяване е легитимиран само прокурорът, когато в продължение на три месеца дружеството няма вписан управител. С оглед конститутивния характер на иска прекратяването настъпва ex nunc с влизане в сила на съдебното решение, с което е постановено прекратяването. Същевременно в разпоредбата на чл. 157, ал. 1 от ТЗ е регламентирано специално основание за прекратяване по право на дружеството с ограничена отговорност, в което капиталът се притежава от едно физическо лице, с настъпване на посоченото в нея юридическо събитие- смъртта на физическото лице- едноличен собственик и при наличието на две алтернативно предвидени отрицателни предпоставки- в учредителния акт на дружеството да не е предвидено друго, или наследниците да не са поискали продължаване на неговата дейност. С оглед инвокираните във въззивната жалба доводи за недопустимост на обжалваното решение, ключов за изхода на спора е въпросът за допустимостта, с оглед наличието на правен интерес като абсолютна процесуална предпоставка, за чието наличие съдът следи служебно, на конститутивния иск на прокурора за прекратяване на еднолично дружество с ограничена отговорност по чл. 155, т. 3 от ТЗ, когато оставането му без управител се дължи на смъртта на едноличния собственик на капитала, който е осъществявал и органното му представителство като негов управител. В обжалваното решение е даден положителен отговор на този въпрос по съображения, че предвиденото в чл. 157, ал. 1 от ТЗ прекратяване на

едноличното дружество с ограничена отговорност при смърт на едноличния собственик на капитала настъпва едва след вписването му в търговския регистър, тъй като Агенцията по вписванията не е оправомощена да впише това обстоятелство служебно, докато при успешното провеждане на иска по чл. 155, т. 3 от ТЗ прекратяването ще бъде вписано въз основа на постановеното по него конститутивното съдебно решение. Т. е., макар да е приел, че в хипотезата на чл. 157, ал. 1 от ГПК настъпва по силата на закона, съдът е предположил правното му действие от вписването в търговския регистър. Настоящият състав не споделя това становище. От граматическото и телеологично тълкуване на нормата на чл. 157, ал. 1 от ТЗ следва, че в нея е регламентирано специално основание за прекратяване на едноличното дружество с ограничена отговорност по право, с настъпване на юридическо събитие- смъртта на едноличния собственик на капитала – физическо лице. Основното действие на вписването е оповестителното такова, уредено в нормата на чл. 7 от ЗТРРЮЛНЦ, според която се смята, че вписаното обстоятелство е станало известно на третите добросъвестни лица от момента на вписването, като до 15 дни от вписването то не може да се противопостави на трети лица, които докажат, че им е било невъзможно да го узнаят, т. е. до изтичане на този срок е налице оборима презумпция за знанието на вписаното обстоятелство, което след неговото изтичане законът необоримо презюмира. Общият принцип е, че вписването не е конститутивен елемент от фактическия състав на възникване на вписаното обстоятелство, което съществува и поражда правни последици и преди вписването му в търговския регистър, което следва и от нормата на чл. 7, ал. 2 от ЗТРРЮЛНЦ, според която третите лица могат да се позовават на подлежащо на вписване обстоятелство, макар вписването още да не е извършено. В доктрината се разграничава конститутивният ефект на вписването, какъвто е налице когато то е елемент от фактическия състав на възникването на подлежащото на вписване обстоятелство (напр. чл. 67 от ТЗ по отношение възникването на търговското дружество от деня на вписването му в търговския регистър) от случаите, при които то е само условие- *conditio juris*, обуславящо правното действие на подлежащото на вписване обстоятелство, без което то се намира във висящо състояние и не поражда правни последици, каквото е действието на вписването по отношение на решенията на общото събрание по чл. 140, ал. 3 и 4 от ТЗ. Този ефект на вписването е уреден в нормата на чл. 7, ал. 2 от

ЗТРРЮЛНЦ, според която, ако закон предвижда подлежащо на вписване обстоятелство да породи действие след вписването, третите лица не могат да се позовават на него преди да е извършено вписването. Такова действие на *conditio juris* е предвидено в нормата на чл. 140, ал. 3 от ТЗ само по отношение на **решението** на общото събрание за прекратяване на дружеството, респ. на едноличния собственик на еднолично дружество с ограничена отговорност, съобразно ал. 2 на чл. 140 от ТЗ, което **влиза в сила след вписването му в търговския регистър**. В хипотезата на чл. 157, ал. 1 от ТЗ обаче, основанийето за прекратяване на дружеството **не е решение на неговия волеобразуващ орган**, като диспозитивен акт, а смъртта на физическото лице- едноличен собственик на капитала, като **юридическо събитие**, от чието настъпване непосредствено произтичат предписаните от закона правни последици. Затова в тази хипотеза вписването не представлява условие за настъпване ефекта на прекратяването на едноличното дружество с ограничена отговорност и в този случай то има само оповестително, а не конститутивно действие, поради което при наличието на останалите отрицателни предпоставки, третите лица могат да се позовават на него, макар вписването му още да не е извършено, съобразно първото предложение на чл. 7, ал. 2 от ЗТРРЮЛНЦ. Ирелевантно е и обстоятелството, че нормата на чл. 157, ал. 1 от ГПК не предвижда срок, в който наследниците могат да заявят продължаване дейността на дружеството. Предвиденото в чл. 25, ал. 2 от ЗЗД ретроактивно действие на събъждането на условието се отнася и за отрицателните условия, когато ефектът от ненастъпването на определен положителен факт не е обусловено от отлагателен срок. По делото няма данни, а не се и твърди наследниците на починалия едноличен собственик на капитала да са подали заявление за вписване на обстоятелства, свързани с продължаване дейността на дружеството. Без значение е и обстоятелството, че в закона липсва изрична регламентация на кръга на лицата, легитимирани да заявят за вписване прекратяването на дружеството в хипотезата на чл. 157, ал. 1 от ТЗ. По аналогия с чл. 60а, т. 2 от ТЗ такива следва да се считат наследниците на физическото лице- едноличен собственик на капитала.

Ето защо настоящият въззивен състав намира, че „ЗОП Консулт”ЕООД е прекратено със смъртта на едноличния собственик на капитала преди предявяването на иска с правно основание чл. 155, т. 3 от ТЗ, което обуславя

неговата недопустимост, поради липсата на правен интерес от търсената с него правна промяна. Искът по чл. 155, т. 3 от ТЗ не представлява своеобразен сурогат за създаване на основание за вписване в търговския регистър на прекратяването на едноличното дружество с ограничена отговорност, при бездействие на наследниците на починалия едноличен собственик на капитала да заявят за вписване вече настъпилото *ex lege* преди предявяването му прекратяване на дружеството на основание чл. 157, ал. 1 от ТЗ. В случая не са налице две конкуриращи основания за постигане на един и същ резултат, а две различни основания за прекратяване на дружеството, като настъпилото по силата на закона прекратяване изключва допустимостта на конститутивния иск по чл. 155, т. 3 от ТЗ. В горния смисъл е постановеното по реда на чл. 290 от ГПК решение № 73 от 21.06.2019 г. по т. д. № 2413/2018 Г., Т. К., I т. о. на ВКС.

Предвид горното и на основание чл. 270, ал. 3, изр. първо от ГПК, обжалваното решение следва да бъде обезсилено като недопустимо, а производството по предявения иск- прекратено.

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА като недопустимо, на основание чл. 270, ал. 3, изр. първо от ГПК, решение № 951 от 6.07.2020г., по т.д. № 2200/19 г. на Софийския градски съд, VI т.о., 9 състав и **ПРЕКРАТЯВА** производството по предявения от Софийската градска прокуратура срещу „ЗОП Консулт”ЕООД, с ЕИК 201453070, със седалище и адрес на управление в гр. София, ж.к. „Овча купел“, ул. „Маньово бърдо“ № 12, ет. 2 иск с правно основание чл. 155, т. 3 от ТЗ за прекратяване на дружеството.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от съобщаването му на страните чрез връчване на препис от него, при наличие на предпоставките по чл. 280, ал. 1 и 2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____